

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Nobili Mvlieri A. Sorori nobilis viri Marchionis Misnensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ab eo pariter & Lodolpho ac Lodoico atque Crafcone concanonicis suis ad sedem apostolicam accedendi, verum etiam legitimis eorundem concanonicorum suorum appellationibus vilipensis, ultra semestre quoque tempus, & circa terminum à venerabili fratre nostro Magdeburgensi Archiepiscopo assignatum, infra quem idem Otto & socij sui poterant ad Ecclesiam profacienda electione redire. Super quibus testes suos recipi postulavit. Ad hæc dilectus filius Custos Magdeburgensis contra eandem electionem objecit quòd post appellationem ab eo legitimè interpositam fuerat attentata, & super hoc quosdam testes coram dilecto filio nostro Pelagio sanctæ Lucie ad septa solis Diacono Cardinali eis à nobis auditore concessò produxit, & adhuc alios intendit producere coram nobis. Præfatus verò Gualterius ex adverso respondens, & negans quæ proposita fuerant contra eum, quædam super factò electionis suæ, quædam etiam contra excommunicationis exceptionem sibi objectam proposuit replicando, & ea se obtulit opportuno tempore probaturum, petens interim quosdam testes, quos præsentibus habebat, recipi super illis, videlicet quòd sæpeditus Otto appellationi quam fecerat, super eo quod non respondebatur litteris nostris pro ipso directis, renuntiavit expressè, quòd Archiepiscopus, cum oporteret ipsum Legatis nostris occurrere, appellavit, ne Capitulum ante reditum suum ad electionem procederet, cui de more interesse debebat, quòd major & sanior pars Capituli consensit induciis quas idem Archiepiscopus postulavit, ut scilicet electio usque ad ejus reditum differretur, & Conradus & Crafcio socij ejusdem Ottonis ipsis induciis consenserunt, & quòd demum à majori & saniori parte Capituli in Præpositum sit electus, adiciens quòd memoratus Otto admittendus non esset ad exceptionem quam de ipsius excommunicatione proponit, tum quia simoniam in suæ nominationis factò ipsum commississe dicebat, tum etiam propter alias causas quas assererebat consistere circa factum, cum illum communicasse sibi tam ante causam astrueret quam in causa. Sed ad hæc idem Otto respondit quòd licet omnino nullam commiserit simoniam, quin potius ipse Gualterius simoniacam commiserit pravitatem, per replicationem tamen præmissam de jure non posset excommunicationis probatio impediri, cum exceptionem hujusmodi ta-

lis replicatio non contingat. Et si etiam verum esset quòd tam ante causam quam in causa præfata communicasset Gualterio, ipse tamen non debuisset eum in manifesto vitare, tum quia denunciatus non fuerat, & tam à Prælatibus quam aliis communicabatur eidem, tum quia etsi crederet eum in canonem lætæ sententiæ incidisse, sicut ei fuerat intimatum, non tamen hoc viderat per seipsum, sed confidebat per alios id posse probare. Quia igitur replicationes hujusmodi non solum invalidæ sunt sed & frivole reputandæ, nos eis nequaquam obstantibus, quosdam testes super aliquibus præmissorum recipi fecimus utrinque productos, & depositiones eorum sub ejusdem Cardinalis sigillo apud sedem apostolicam reservari, discretioni vestræ per apostolica scripta mandantes quatinus recipiatis alios testes, tam super his super quibus jam sunt testes producti, quam etiam super aliis in narrationibus partium comprehensis, & eos insuper quos ad replicationem testium partis adversæ utralibet pars duxerit producendos, & depositiones eorum examinetis prudenter, ac fideliter conscribatis, easque sub sigillis vestris inclusas ad sedem apostolicam destinatis, præfigentis partibus terminum competentem quo se nostro conspectui repræsentent justam auctore Deo sententiam recepturæ. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram ecclesiasticam appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere. Quòd si quicquam humanitus alterutri vestrum contingeret, ut his fideliter exequendis, sicut juramento præstito uterque tenetur, usque ad Kalend. Octobris proximò futuris interesse non posset, ex tunc dilectus filius Florentius Abbas de Siche omni contradictione ac appellatione cessantibus præmissa cum reliquo auctoritate præsentium exequatur. Nullis litteris obstantibus præter assensum partium à sede apostolica impetratis. Datum Laterani v. Idus April. pontificatus nostri anno tertio decimo.

*NOBILI MULIERI A. SORORI
nobilis viri Marchionis Misnensis.*

DVdom ad aures nostras ex parte tua questione perlata quòd cum carissimus in Christo filius noster Rex Boemie illustris te duxisset legitimè in uxorem, ac *decem & octo annis & amplius velut conjugem legitimam pertractasset, filijs & filiabus ex te susceptis, ac venerabilis frater no-

*Epist. 50.
De causa divortij cum Rege Boemie.
Vide supra lib. 11. epist. 184.
In quarta coll. xiv.

H h h iij

ster Pragensis Episcopus ad petitionem & mandatum ejusdem Regis, te volentes ad causam accedere ut tuas coram eo proponeres rationes, sed à satellitibus memorati Regis prohibita, post appellationem ad nos interpositam divortij sententiam promulgasset, à qua fecisti per Capellanum tuum infra * decem dies appellari, eodem Rege superducente postmodum carissimam in Christo filiam C. sororem carissimi in Christo filij nostri Regis Vngarorum illustris, post diversas litteras super eodem negotio impetratas, demum venerabilibus fratribus nostris Halberstatiensi & * Hambenbergensi Episcopis & dilecto filio Abbati de Porca dedimus in mandatis ut vocatis ad suam presentiam quos noscerent evocandos, inquirent diligentius veritatem, & quod inveni-
rent, per suas nobis litteras intimarent; ut ex eorum relatione sufficienter instructi, procedere liberius in negotio valeremus. Ipsi verò testes postea receperunt ex tua parte productos, qui juraverunt pro utraque parte dicere veritatem, & depositiones eorum propriis sigillis inclusas ad nostram presentiam transmiserunt. Verum cum procurator tuus & nuntius ejusdem Regis propter hoc apud sedem apostolicam constituti coram dilecto filio nostro Petro tituli sancti Marcelli Presbytero Cardinale, quem ipsis dedimus auditorem, aliquandiu litigassent, & procurator ipse attestaciones easdem approbandas assereret, & nuntius ex adverso eas, utpote lite non contestata & post appellationem ad nos legitime interpositam inordinate receptas, peteret reprobari, nos intellectis per Cardinalem ipsam utrinque propositis, attestaciones prefatas nec approbandas duximus nec etiam reprobandas, sed eas tempore discussionis decrevimus reservari, ut tunc contra illas allegaretur à partibus & pro illis, venerabili fratri nostro Salsburgensi Archiepiscopo & ejus conjudicibus injungentes ut partibus ad locum idoneum convocatis, omni excusatione ac
* occasione cessantibus, reciperent testes quos pars tua vel Regis, cum nondum didicissetis testificata, super processu Pragensis Episcopi vel predictorum judicum duceret producendos, ita quod tu testes quos prius induxeras, vel alios, si velles, inducere minime vereris, cum non renuntiasses testibus producendis, & gesta omnia redacta in scriptis ad sedem apostolicam destinarent, presentantes partibus terminum competentem quo nostro

se conspectui presentarent sententiam recepturam. Qui quoniam propter impedimenta varia procedere nequiverunt, venerabilis frater noster Hugolinus Hostiensis Episcopus & dilectus filius Leo tituli sancte crucis Presbyter Cardinalis, qui tunc legationis officio in Theutonia fungebantur, auctoritate tam nostra quam sua Avelbergensi Episcopo tunc electo & sancti Georgij & de Siche Abbatis juxta prescriptam formam idem negotium commiserunt. Qui post multos causa circuitus, sicut ex litteris predictorum Episcopi & Abbatis de Siche nobis innotuit, memorato Regi, qui propter contumaciam manifestam fuerat excommunicatus ab eis, absolutionis beneficium impenderunt, ab eodem recepta juratoria cautione quod pareret justitie coram ipsis. Cui cum diem & locum ad prosequendum negotium peremptorie assignassent, propter contumaciam suam demum in priorem eum sententiam redierunt, recipientes testes ex tua parte productos. Cum autem postmodum iteratos clamores nostris auribus inculcasses, & nos deliberaverimus cum fratribus nostris quid ad expediendum negotium toties impeditum agere deberemus, hoc tandem occurrit, ut sub examine nostro causa eadem ventilata finem debitum fortiretur. Unde venerabili fratri nostro Maguntinensi Archiepiscopo dedimus in preceptis ut ex parte nostra partibus pro termino peremptorio Kalendas Octobris proximo preteritas assignaret, infra quas per se aut responsales idoneos cum omnibus que ad causam necessaria noscerent nostro se conspectui presentarent sententiam recepturam. Supradictæ quoque C. forori Regis Vngariæ, quam sibi Rex Boemiarum copularat, citationis tenorem jussimus intimari, ut si vellet, ad defensionem suam idoneos dirigeret responsales. Porro cum nuper dilecti filij tuus & ... ac... tam ipsius Regis quam C. sororis Regis Vngariæ procuratores propter hoc ad sedem apostolicam accessissent, procurator tuus depositiones testium coram primis & secundis judicibus productorum petiit publicari & tibi beneficium restitutionis impendi, sententia predicti Pragensis Episcopi reprobata, ad assertionem propriam roborandam multis juris canonici & civilis argumentis ductis. Procuratores verò partis adversæ attestaciones ipsas aperiendas non esse dicebant, neque secundum eas in negotio procedendum, quoniam iudices lite non con-

*decem dies

* Havelbergen.

* contradic-tione

testata, & juris ordine prætermissa, ac postposita appellatione ad nos legitimè interposita, pro eo quòd locum suspectum assignaverant ipsi Regi, in negotio processerant memorato, & quia præfata soror Regis Vngariæ ad causam evocata non fuerat, ad quam ejusdem negotij defensio pertinebat. Cùm enim ipsa, postquam super sententia divortij inter te ac sæpèdictum Regem à præfato Episcopo promulgata exiit coram multis Prælatiis Vngariæ facta fides, eidem Regi fuerit in conspectu Ecclesiæ copulata, ea indefensa & non citata, quæ in quasi possessione ipsius Regis, cujus restitutio petebatur, tunc temporis existeret, non debuit in prædicto negotio procedi, maximè cùm expressum fuerit in litteris transmissis eidem ut vocarent quos noscerent evocandos. Unde non solum Rex, sed & ipsa quoque C. debuit evocari, cùm taliter fuisse nostra intentio videretur, ex eo quòd ultima citationis tenorem non solum Regi, sed etiam dictæ nobili mandavimus intimari, ut si veller, præfixo termino ad defensionem suam idoneos dirigeret responsales. Prædicta verò probare procuratores ipsi multis rationibus nitebantur. Attestationes quoque secundo loco receptas eadem pars proposuit respuendas, cùm judices qui testes receperant, postquam ab eis, utpote manifestè suspectis, ad nos fuerat appellatum, ejusdem Regis nuntio propter hoc specialiter ad sedem apostolicam destinato, duxerunt in negotio procedendum. Ex eadem insuper fuit parte propositum quòd tu nequaquam eras restitutionem postulans audienda, cùm spoliata fueris auctoritate judicis, qui præsumitur legitimè processisse, nec absque ipsius C. poteris præjudicio & jactura restitui, quæ in præfati Regis quasi possessione Ecclesiæ auctoritate tunc erat, cùm is qui auctore prætoris possidet, justè possidere regulariter videatur. Eadem quoque pars proponebat te non debere contra sententiam prædicti Episcopi Pragensis audiri, quam tua sponte olim duxeras approbandam, maximè cùm ex parte prædictæ sororis Regis super consanguinitatis linea inter te ac præfatum Regem in continenti probationes legitimæ offerrentur, cùm etsi ferretur forsitan sententia contra Regem, nihilominus ejus esset executio differenda, ne antedictæ C. circa possessionem Regis posset præjudicium generari, sicut in quodam alio casu non multùm huic absimili dicimur diffinisse. Ceterùm ad hoc quod

præmissum est, lite non contestata priores judices processisse, fuit ex tua parte responsum quòd hoc pars altera non poterat allegare. Cùm enim confiteretur litem coram Pragensi Episcopo contestatam, qui divortij sententiam promulgavit, in appellationis causa, quæ intelligitur eadem cum priori, litem non oportuit denuo contestari. Sed etsi litem non fuisse coram Episcopo contestatam pars eadem fateretur, cùm tamen testes fuerint ab ipsa producti contra te, non poterat allegare quòd lite non contestata testes minùs legitimè produxisses, cùm frustra legis auxilium invocet qui committit in legem. Sed nec dicta soror Regis Vngariæ, immo Rex solummodo debuit à judicibus memoratis citari, quem causa principaliter contingebat, cùm principali quæstione decisa, causa ipsius C. quæ accessoria videbatur, per consequentiam sopiretur, maximè cùm ad defensionem causæ quæ publicè agebatur, si sibi præjudicari timebat, se potuerit obtulisse. Sed nec omnes quos quæstio mota contingit, ad examinationem evocantur ipsius, sicut in multis casibus est videri civilibus legibus comprehensis: quamquam ad cautelam & ex gratia speciali mandaverimus Archiepiscopo Magantineni ut citationis tenorem prædictæ nobili nuntiaret. Proposuit etiam procurator tuus non posse partem alteram allegare quòd attestations ultimæ post appellationem ad nos interpositam à judicibus fuerint inordinatè receptæ, cùm postmodum eorundem judicio se promiserit juramento interposito parituram, propter quòd renuntiasse appellationis beneficio videbatur. Contra quod pars adversa dicebat quòd sub conditione fuerat præstitum hujusmodi juramentum, nisi videlicet Regis nuntius propter hoc specialiter ad nostram præsentiam destinatus mandatum ex parte nostra contrarium reportaret. Restitutionem quoque à te petitam, à dicta sorore Regis impediri non posse dicebat, eo prætextu videlicet quòd auctore prætoris caperet possidere. Nam ex facto Episcopi, qui post appellationem ad nos legitimè interpositam inordinatè processerat, hujusmodi fuerat auctoritas usurpata. Sed nec consanguinitatis objectu per eam poterat restitutio impediri, cùm & Rex ipse hoc idem allegans minimè audiretur. Illud nihilominus frivolum esse dicebat quòd tu approbasse sententiam dicebaris, cùm per approbationem tuam sententia nequiverit robur sumere quæ irrita fuerat ipso jur.

Cum igitur super his & aliis utriusque propositis nobis nequiverit fieri plena fides super processu Pragensis Episcopi coram nobis lite legitime contestata, & quibusdam testibus super ipso pro parte Regis receptis, universis exceptionibus salvis, de procuratorum utriusque partis assensu tam tibi quam parti adversæ dilationem usque ad festum sancti Martini primo venturum duximus concedendam; presentium tibi auctoritate mandantes quatinus, nisi forsitan interim inter vos honesta poterit concordia provenire, in eodem termino, quem tibi peremptorium assignamus, per responsales idoneos & sufficienter instructos super omnibus quæ spectant ad causam compareas coram nobis, ut per nos causa ipsa diligenter examinata, finem debitum sortiat. Datum Laterani Idibus Aprilis, pontificatus nostri anno tertio decimo.

Scriptum est in eundem serè modum illustri Regi Boëmiae. Datum Laterani &c. ut in alia.

In eundem serè modum scriptum est nobili mulieri C. sorori Regis Ungariæ usque duximus concedendam. Unde memoratis Regi & nobili dedimus in mandatis quatinus, nisi forsitan interim inter vos &c. ut in alia in eundem serè modum usque finem debitum sortiat. Tibi quoque mandamus ut, si volueris, procuratorem ad eundem terminum pro te dirigas sufficienter instructum. Datum ut in alia.

RANVLPHO PRIORI
& conventui hospitalis sancti Thomæ
martyris & beati Antonij Abbatis de
porta Mileti de Cadomo tam presentibus
quam futuris regularem vitam professis in
perpetuum.

*Epist. 51.
De confirma-
tione privile-
giorum.*

Religiosam vitam eligentibus apostolicum convenit adesse præsidium, ne forte cujuscumque temeritatis incurfus aut eos à proposito revocet, aut robur, quod absit, sacræ religionis infringat. Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris postulationibus clementer annuimus, & præfatum hospitale, in quo divino estis obsequio mancipati, sub beati Petri & nostræ protectione suscipimus & presentis scripti privilegio communimus. In primis siquidem statuentes ut ordo canonicus, qui secundum Deum & beati Augustini regulam in eodem loco institutus esse dinoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem hospitale in presentiarum justè ac canonicè

possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant. in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum in quo præfatum hospitale situm est, cum omnibus pertinentiis suis. De dono Willelmi Comitis de Magnavilla, dimidium modium frumenti, & dimidium ordei in suo molendino de Molineas. De dono Roberti de Harecort, unum sextarium frumenti apud Posteinie. De dono Thome Malfillaste, nemus suum de Roella & dimidium modium avenæ apud Cullie. De dono venerabilis fratris nostri R. Baiocensis Episcopi, pratum quod fuit Radulphi Leveel, & redditum quem inde percipiebat, videlicet quatuor sextarios frumenti. De dono Martini Fobert & Ricardi fratris sui, de assensu & voluntate Petronillæ & Nicolæ uxorum suarum, tres acras terre & dimidiam. De dono Rogerij de Amundevilla, octo acras & dimidiam & unam virgam terre in territorio de Borgelbu. Ex dono Willelmi de Oilie Archidiaconi Andegavensis, unum sextarium frumenti & duos sextarios ordei in molendino suo de Oilie. Ex dono Lohulidi de Flamanvill, sex solidos Turonenses in feudo Willelmi filij Rohais apud Aumarfil. Ex dono Ricardi filij Ricardi Henrici, decem libratas redditus in villa Cadomi acquisitione Willelmi de sancto Martino. Ex dono Rogerij filij Roberti Tioudi, dimidium modium ordei apud Soliers, & sex solidos Turonenses, & duos capones, duas gallinas, & viginti ova. Ex dono Simonis de Locheles, terras apud Broie ad dimidium modium frumenti. Ex dono Radulphi de Clinchamp & Hugonis fratris ejus, terras apud Rosel ad tredecim sextarios frumenti. Ex dono Ricardi Militis, apud Colomp, sex sextarios frumenti, & unam gallinam. Ex dono Ricardi de Berner, quinque sextarios ordei apud Columbelle. Ex dono Willelmi Morin, quinque acras terre & dimidiam apud Eschai. Ex dono Ivonis de Alemannia, sex sextarios frumenti, duas gallinas, & viginti ova, & quartam partem cujusdam molendini apud Maletot. Ex dono Reginaldi & Gaufridi Lesblaiers, quinquaginta tres solidos & quatuor denarios in vico Oxomensis. Ex dono Thomæ Graverenc, viginti solidos apud Vuauceles. Ex dono Roberti Gouz, tres sextarios frumenti in molendino suo apud Wadum de